

KOOS is een Nederlandse verkorting van JACOBA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Vrouwelijke vorm van Jacob of de verlatijnste vorm Jacobus = 'beentjelicter', 'bedrieger'; in het bijbelse geboorteverhaal van de tweeling Esau en Jakob wordt verteld dat het tweede kind bij de geboorte de hiel van het eerste vasthad, 'en daarom werd hij Jakob genoemd'. Maar verderop wordt verteld hoe Jakob via bedrog zijn oudere broer het eerstgeboorterecht ontnam, en daarmee maakte hij zijn naam waar (Genesis 25, 24-34).

*

Jacoba (ook **Giacomina**, **Jacobina**, **Jacolina**, **Jacomina**, **Jacopa** of **Jacqueline**) **Frangipani** (ook **van Septisoles** of **de'Settesoli**), Septisoles/Assisi, Italië; weduwe & weldoester; † **1239**; **Feest 8 februari**.

Zij was van Romeinse adel. Franciscus van Assisi was een goede vriend van haar. Herhaaldelijk ging hij bij haar langs. Zij luisterde graag naar hem en had er plezier lekkere dingen voor hem klaar te maken.

Toen Franciscus stervende was en voelde dat zijn einde naderde, gaf hij één van zijn broeders opdracht Vrouwe Jacoba te gaan waarschuwen. Dan konden zij nog afscheid nemen van elkaar. En of ze dan niet wilde vergeten nog één keer van die lekkere koekjes voor hem te bakken. Maar de broeder had nauwelijks de stadspoort van Assisi achter zich gelaten, of daar zag hij in de verte Vrouwe Jacoba al aankomen, en naar gauw bleek, mét haar koekjes. Zij had zelf al gevoeld dat Broeder Franciscus snel achteruit ging. Maar toen zij voor de poort van het kloostertje verscheen waar Franciscus werd verpleegd, kon broeder portier haar niet binnenlaten; een vrouw mocht niet in het slot. In verlegenheid ging hij aan Vader Franciscus zeggen dat Zuster Jacoba buiten voor de poort stond, maar dat hij haar niet kon binnenlaten vanwege het slot. Na enig nadenken zou Franciscus toen geantwoord hebben: "Nee, dat is zo, Vrouwe Jacoba mag niet in het slot. Maar Broeder Jacoba natuurlijk wel. Ga nog eens kijken om te zien of het niet Broeder Jacoba is die van mij afscheid komt nemen." Stralend om deze simpele oplossing liet broeder portier Broeder Jacoba bij de stervende Franciscus. De meegebrachte koekjes kon zijn maag op dat moment al niet meer verdragen...

Na Franciscus' dood ging Jacolina dichtbij Assisi wonen, vlakbij diens graf. Zij leidde er een leven gebed en boetvaardigheid.

Ze werd begraven in de Franciscuskerk te Assisi.

Op de dekplaat van haar sarcofaag staat gebeiteld: 'Hier rust Jacoba, een heilige vrouw van adel uit Rome'. Daarboven is een wandschildering van haar aangebracht die door de verering van de pelgrims veel geleden heeft. Zij is te zien in zwart gewaad op weg naar de stervende Franciscus; een engel gaat haar voor.

*

Jacoba (ook **Iaquelina** of **Jakelina**) **van Rome**, Italië; pelgrim & maagd; † (late) **middeleeuwen?** **Feest 1 april**.

"Zij was een zus van de hertog van Apulië en wandelde droogvoets de zee over." Aldus de Acta Romana.

In het Musée de Notre Dame à la Rose te Lessines (België) bevindt zich een schilderij waarop een heilige Jacoba staat afgebeeld. Haar portret ten voeten uit wordt geflankeerd door vier medaillons waarin scènes van haar leven zijn te zien. Linksboven zien we haar vertrekken tot ontzetting van haar kennissen. Rechtsboven bidt zij, als man gekleed, bij een Mariakapelletje. Linksonder bedelt zij bij rijke mensen (?). Rechtsonder knielt zij voor de paus die omgeven is door een aantal kardinalen.

Op het randschrift staat in het Latijns te lezen:

"De allerheiligste maagd Jacoba ontvluchtte in mannenkleren haar vaderland, stak droogvoets de zee over en leidde een wonderbaarlijk leven."

*

In het begin van de 14 eeuw was er een vrouw die in Parijs de geneeskunst uitoefende: **Jacqueline** (ook wel Jacoba of Jacobina) Felicie de Almanica. Haar mannelijke broeders in het ambt verzetten zich tegen haar activiteiten en klaagden haar aan, omdat ze geen licentie zou hebben. Er waren verschillende vrouwen die kwamen getuigen dat zij hen had weten te genezen, waar haar mannelijke collega's geen verbetering hadden gebracht. Tijdens het proces bleek dat zij vooral handelde uit idealistische motieven, en niet uit winstbejag. Uiteindelijk werd ze toch veroordeeld tot het betalen van een zware geldboete; bovendien mocht zij het ambt niet meer uitoefenen, niet omdat ze de vereiste diploma's zou missen, maar omdat zij anderen het brood uit de mond stootte...